ใบงานภาษาไทย ม.4 ธรรมชาติของภาษาและเสียงในภาษาไทย

gradedee.com · เรียนฟรี มีเฉลยท้ายใบงาน

สแกนเปิดบทเรียน

ชื่อ ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

สรุปเนื้อหาสำคัญ

- ภาษาคือเครื่องมือสื่อสารที่ใช้เสียงหรือสัญลักษณ์ซึ่งมีความหมายและคนในสังคมเข้าใจตรงกัน
- ลักษณะสำคัญของภาษา คือ เป็นเสียงที่มีความหมาย มีระบบ เป็นสัญลักษณ์ที่ตกลงร่วมกัน (อรรถนิยม) และถ่ายทอดเรียนรู้ได้
- วัจนภาษาใช้ถ้อยคำทั้งการพูดและการเขียน ส่วนอวัจนภาษาคือท่าทาง สีหน้า สัญลักษณ์ ที่ไม่ใช้ถ้อยคำเป็นหลัก
- หน้าที่ของภาษา เช่น สื่อสารความคิด แสดงความรู้สึก บันทึกความรู้ และสืบทอดวัฒนธรรม
- ภาษาเปลี่ยนแปลงได้ทั้งเสียง คำ และความหมาย เพราะคนใช้ภาษาตลอดเวลาและมีสิ่งใหม่ให้เรียก
- ภาษาถิ่นเป็นภาษาที่มีระบบสมบูรณ์ ไม่ใช่ภาษาผิด ส่วนภาษามาตรฐานเป็นภาษากลางที่ใช้ติดต่อกันทั่วประเทศ
- เสียงสระมี 32 เสียง แต่รูปสระมี 21 รูป เพราะรูปเดียวอาจแทนหลายเสียงและบางเสียงต้องใช้หลายรูปประกอบกัน
- 32 เสียง = สระเดี่ยว 18 + สระประสม 6 + สระเกิน 8
- สระเดี่ยว 18 เสียงจับคู่สั้น-ยาวได้ 9 คู่ เช่น อะ-อา อิ-อี เอาะ-ออ เออะ-เออ
- สระประสมมี 3 แบบ คือ เอีย เอือ อัว แต่ละแบบมีเสียงสั้นและยาว (พบเสียงสั้นน้อยมาก)
- สระเกิน 8 รูป ได้แก่ อำ ใอ ไอ เอา ฤ ฤๅ ฦ ฦๅ ซึ่งมีเสียงพยัญชนะเกินมาด้วย เช่น เอา = อะ + ว
- เมื่อมีตัวสะกด รูปสระบางตัวเปลี่ยน เช่น เป็น = เอะ เดิน = เออ กัน = อะ และบางเสียงไม่มีรูปสระ เช่น คน = โอะ
- พยัญชนะไทยมี 44 รูป แต่ออกเสียงพยัญชนะต้นได้ 21 เสียง เพราะหลายรูปออกเสียงเหมือนกัน เช่น ผ พ ภ เป็นเสียงเดียวกัน แต่ ผ กับ ฝ ต่างกัน
- อักษรควบแท้ออกเสียงควบกันทั้งสองตัว เช่น กลอง ครู ปลา ส่วนควบไม่แท้ไม่ออกเสียง ร เช่น จริง สร้าง ศรี ทราย
- อักษรนำคือ อักษรสูงหรือกลางนำอักษรต่ำเดี่ยว ถ้า ห หรือ อ นำจะไม่ออกเสียงตัวหน้า (หมู อย่า) ถ้าเป็นตัวอื่นมักออกสองพยางค์ (ขนม สนุก ฉลาด)
- เสียงพยัญชนะท้ายมี 8 เสียง ตรงกับ 8 มาตราตัวสะกด คือ กก กด กบ กง กน กม เกย เกอว
- การหามาตราให้ฟังเสียงท้ายของคำ ไม่ใช่ดูรูปตัวสะกดอย่างเดียว เช่น ลาภ เป็นแม่กบ รัฐ เป็นแม่กด เจริญ เป็นแม่กน
- ตัวที่มีทัณฑฆาตไม่ออกเสียง ต้องตัดออกก่อนหาตัวสะกด เช่น จันทร์ เป็นแม่กน ทรัพย์ เป็นแม่กบ
- เสียงวรรณยุกต์มี 5 เสียง (สามัญ เอก โท ตรี จัตวา) แต่รูปวรรณยุกต์มี 4 รูป และรูปไม่จำเป็นต้องตรงกับเสียง
- อักษร 3 หมู่ คือ สูง 11 ตัว กลาง 9 ตัว ต่ำ 24 ตัว ใช้กำหนดเสียงวรรณยุกต์ โดยอักษรกลางผันได้ครบ 5 เสียง
- เมื่อมีรูปวรรณยุกต์ ให้ผันตามหมู่อักษร เช่น อักษรต่ำไม้เอกเป็นเสียงโท ไม้โทเป็นเสียงตรี

- คำเป็นลงท้ายด้วยสระยาวหรือแม่ กง กน กม เกย เกอว ส่วนคำตายลงท้ายด้วยสระสั้นในแม่ ก กา หรือแม่ กก กด กบ
- คำตายอักษรกลางและสูงที่ไม่มีรูปเป็นเสียงเอก ส่วนอักษรต่ำเป็นเสียงตรีเมื่อสระสั้น และเสียงโทเมื่อสระยาว
- พยางค์ประกอบด้วยพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ และอาจมีตัวสะกด การนับพยางค์ให้นับตามเสียงอ่านจริง

ตอนที่ 1 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดอธิบายความหมายของภาษาตามเนื้อหาในตอนนี้ได้ถูกต้องที่สุด

ก. เสียงทุกชนิดที่มนุษย์เปล่งออกมา

ข. เครื่องมือสื่อสารที่ใช้เสียงหรือสัญลักษณ์ซึ่งมีความหมายตามที่คนในสังคมตกลงร่วมกัน

ค. ตัวอักษรที่ใช้บันทึกเรื่องราวเท่านั้น

ง. ท่าทางที่ใช้แสดงความรู้สึกของผู้พูด

2. ข้อใดเป็นอวัจนภาษา

ก. การเขียนจดหมายถึงเพื่อน

ข. การพูดคุยกันทางโทรศัพท์

ค. การอ่านข่าวออกเสียง

ง. การพยักหน้าเพื่อบอกว่าเห็นด้วย

3. คนไทยเรียกสัตว์ชนิดหนึ่งว่า "แมว" แต่คนอังกฤษเรียก cat ข้อเท็จจริงนี้สะท้อนลักษณะของภาษาข้อใด

ก. ภาษามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ข. ภาษาต้องมีการเรียงคำเป็นระบบ

ค. เสียงกับความหมายเชื่อมกันด้วยการตกลงร่วมกันของคนในสังคม

ง. ภาษาติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด

4. เด็กหญิงยกมือไหว้ผู้ใหญ่พร้อมกล่าวว่า "สวัสดีค่ะ" การกระทำนี้ใช้ภาษาแบบใด

ก. ใช้ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา

ข. ใช้วัจนภาษาเท่านั้น

ค. ใช้อวัจนภาษาเท่านั้น

ง. ไม่ใช้ภาษาใดเลย เพราะเป็นมารยาท

5. ผู้ปกครองเล่านิทานพื้นบ้านให้เด็กฟังเพื่อบอกต่อความเชื่อและค่านิยมของชุมชน เป็นการใช้ภาษาตามหน้าที่ข้อใดเด่นที่สุด

ก. สืบทอดวัฒนธรรม

ข. บันทึกความรู้

ค. แสดงความรู้สึกส่วนตัว

ง. ส่งข้อมูลข่าวสารประจำวัน

6. ข้อใดเป็นการเปลี่ยนแปลงของภาษาด้านความหมาย

ก. การพูดคำว่า "ครับ" เป็น "คับ"

ข. การนำคำว่า "แชร์" มาใช้ในสื่อออนไลน์

ค. การใช้คำว่า "เทพ" เรียกคนที่เก่งมากด้วย ทั้งที่เดิมหมายถึงเทวดา

ง. การกำหนดให้ภาษากลางเป็นภาษามาตรฐานของประเทศ

7. ข้อใดกล่าวถึงภาษาถิ่นกับภาษามาตรฐานได้ถูกต้อง

ก. ภาษาถิ่นเป็นภาษาพูดที่ผิดจากภาษาไทย

ข. ภาษาถิ่นไม่มีระบบ จึงใช้สื่อสารจริงจังไม่ได้

ค. ภาษามาตรฐานเหมาะกับทุกสถานการณ์เหนือกว่าภาษาถิ่น

ง. ภาษาถิ่นเป็นภาษาที่มีระบบ ใช้สื่อสารในท้องถิ่นได้สมบูรณ์ ไม่ใช่ภาษาผิด

8. กลุ่มข้อความในข้อใดเป็นวัจนภาษาทั้งหมด

ก. การโบกมือ การยิ้ม การสบตา

ข. การพิมพ์ข้อความในแชต การกล่าวปราศรัย การอ่านประกาศออกเสียง

ค. การแต่งชุดนักเรียน การเว้นระยะห่าง การสัมผัสมือ

ง. สัญญาณไฟจราจร ธงสัญลักษณ์ ป้ายห้ามเลี้ยว

9. เสียงสระในภาษาไทยมีทั้งหมดกี่เสียง

ก. 32 เสียง

ข. 21 เสียง

ค. 18 เสียง

ง. 44 เสียง

10. ข้อใดเป็นคู่สระเสียงสั้น-ยาวที่ถูกต้อง

ก. อิ – อึ

ข. อุ – อือ

ค. เอะ – เอ

ง. เอาะ – เอา

11. ข้อใดเป็นสระประสม

ก. ออ

ข. เอือ

ค. เออ

ง. โอ

12. สระเกินที่ออกเสียงเป็น อะ + ย (อัย) คือข้อใด

ก. เอา

ข. อำ

ค. ฤ

ง. ไอ

13. คำว่า "เป็น" ซึ่งใช้รูปสระ เ-็ ออกเสียงสระใด

ก. เอ

ข. แอะ

ค. เออ

ง. เอะ

14. กลุ่มคำใดมีเสียงสระเหมือนกันทุกคำ

ก. จาน ขาว ตัน

ข. ไป ใจ ไม้

ค. เมีย เมือง ม้วน

ง. เกาะ เกา กอ

15. คำว่า "คน" ไม่มีรูปสระปรากฏ แต่ออกเสียงสระใด

ก. อะ

ข. โอ

ค. โอะ

ง. ออ

16. กลุ่มคำใดมีสระเกินทุกคำ

ก. ไทย ทำ เขา

ข. ใจ ไม้ เสีย

ค. ฤๅษี ลา ฤกษ์

ง. เรา เมือง ดำ

17. คำว่า "เดิน" ซึ่งใช้รูปสระ เ-ิ ออกเสียงสระใด

ก. เอะ

ข. เออ

ค. เออะ

ง. เอือ

18. พยัญชนะไทยมีกี่รูป และออกเสียงเป็นพยัญชนะต้นได้กี่เสียง

ก. 21 รูป 44 เสียง

ข. 44 รูป 32 เสียง

ค. 32 รูป 21 เสียง

ง. 44 รูป 21 เสียง

19. พยัญชนะคู่ใดต่อไปนี้ออกเสียงต่างกัน

ก. ท กับ ธ
ข. ผ กับ ฝ
ค. ข กับ ฆ
ง. ล กับ ฬ

20. ข้อใดเป็นอักษรควบแท้

ก. กลอง
ข. จริง
ค. ทราย
ง. สร้าง

21. คำใดเป็นอักษรนำที่ออกเสียงเป็นสองพยางค์

ก. ปลา
ข. หมา
ค. ขนม
ง. กราบ

22. ข้อใดเป็นคำที่สะกดอยู่ในมาตราแม่กดทั้งหมด

ก. กิจ ลาภ รส
ข. เมฆ ราช บาท
ค. รส ราช รถ
ง. สาร กิจ บาท

23. คำว่า ทรัพย์ ออกเสียงว่า ซับ ตัวสะกดอยู่ในมาตราใด

ก. แม่กบ
ข. แม่กด
ค. แม่กก
ง. แม่เกย

24. ข้อใดมีอักษรควบไม่แท้ทั้งหมด

ก. กราบ ปลา ครู
ข. จริง ทราย สร้าง
ค. พริก ขลุ่ย ตรง
ง. ขนม สนาม ตลาด

25. ข้อใดเรียงคำเป็น อักษรควบแท้ อักษรควบไม่แท้ และอักษรนำ ตามลำดับ

ก. ศรี ปลา สนุก
ข. ปลา สนุก ศรี
ค. สนุก ปลา ศรี
ง. ปลา ศรี สนุก

26. เสียงวรรณยุกต์และรูปวรรณยุกต์ในภาษาไทยมีจำนวนเท่าใด

ก. 5 เสียง 5 รูป
ข. 4 เสียง 5 รูป
ค. 5 เสียง 4 รูป
ง. 4 เสียง 4 รูป

27. ข้อใดเป็นอักษรกลางทั้งหมด

ก. ก จ ด บ ป อ
ข. ก ด ต ผ ป
ค. จ ต บ ห อ
ง. ก ด ท ป อ

28. คำว่า "ค้า" ออกเสียงวรรณยุกต์ใด

ก. เสียงโท
ข. เสียงเอก
ค. เสียงจัตวา
ง. เสียงตรี

29. ข้อใดเป็นคำตายทั้งหมด

ก. ปลา จด ไป
ข. ลูก จะ ปาก
ค. ชอบ ตา นก
ง. สุข ตัว ขาด

30. คำใดออกเสียงวรรณยุกต์เอก

ก. นก
ข. ปาก
ค. ค่า
ง. ขา

31. ข้อใดอธิบายส่วนประกอบของพยางค์ "ครู" ได้ถูกต้อง

ก. พยัญชนะต้น ค สระ อู ตัวสะกด ร วรรณยุกต์สามัญ
ข. พยัญชนะต้น ค ร สระ อู ไม่มีวรรณยุกต์เพราะไม่มีรูป
ค. พยัญชนะต้น คร สระ อู ไม่มีวรรณยุกต์เพราะไม่มีรูป
ง. พยัญชนะต้น คร สระ อู วรรณยุกต์สามัญ ไม่มีตัวสะกด

32. เมื่ออ่านออกเสียง คำใดมีจำนวนพยางค์ต่างจากคำอื่น

ก. ปัญหา
ข. ผลไม้
ค. ธรรมชาติ
ง. พยาบาล

33. คำใดเป็นคำตายและออกเสียงวรรณยุกต์โท

ก. ค่า
ข. นก
ค. ลูก
ง. ปาก

ตอนที่ 2 แสดงวิธีทำ / เติมคำตอบ

1. ภาษาและวัจนภาษา-อวัจนภาษา ก) จำแนกว่าแต่ละข้อเป็นวัจนภาษาหรืออวัจนภาษา (1) พยักหน้ารับ (2) ป้ายรูปสัญลักษณ์ห้ามเลี้ยวขวา (ไม่มีข้อความ) (3) จดหมายลาป่วย (4) โบกมือเรียกแท็กซี่ (5) ประกาศข่าวทางวิทยุ ข) ภาษาถิ่นเป็น "ภาษาผิด" หรือไม่ เพราะเหตุใด

2. เสียงสระในภาษาไทย ก) เติมตัวเลขให้ถูกต้อง สระเดี่ยวมี ___ เสียง จับคู่สั้น-ยาวได้ ___ คู่ สระประสมมี ___ เสียง สระเกิน ___ เสียง รวมเป็น ___ เสียง ข) เหตุใดรูปสระ (21 รูป) จึงไม่เท่ากับเสียงสระ (32 เสียง) ค) คำว่า เป็น กัน คน ออกเสียงสระใด

3. เสียงพยัญชนะต้นและอักษรควบ ก) พยัญชนะไทยมี 44 รูป แต่ออกเสียงพยัญชนะต้นได้กี่เสียง เพราะเหตุใด ยกตัวอย่างรูปที่ออกเสียงเหมือนกัน 1 ชุด และรูปที่คล้ายกันแต่ออกเสียงต่างกัน 1 คู่ ข) จัดคำต่อไปนี้เป็นอักษรควบแท้หรือควบไม่แท้ กลอง ครู จริง สร้าง ศรี ทราย

4. เสียงพยัญชนะท้ายและมาตราตัวสะกด ก) เสียงพยัญชนะท้ายมีกี่เสียง ตรงกับมาตราใดบ้าง ข) หามาตราตัวสะกดของคำต่อไปนี้ โดยฟังเสียงท้ายของคำ ลาภ รัฐ เจริญ จันทร์ ทรัพย์

5. เสียงวรรณยุกต์และอักษร 3 หมู่ ก) เติมตัวเลข เสียงวรรณยุกต์มี ___ เสียง รูปวรรณยุกต์มี ___ รูป อักษรสูง ___ ตัว อักษรกลาง ___ ตัว อักษรต่ำ ___ ตัว ข) ระบุหมู่อักษร คำเป็นหรือคำตาย และเสียงวรรณยุกต์ของคำ ข้าว ค่า นก นาก สุก

6. พยางค์และอักษรนำ ก) วิเคราะห์พยางค์ "กลอง" ว่าประกอบด้วยพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์อะไร ข) บอกจำนวนพยางค์ตามเสียงอ่านจริงของคำ ขนม หมู ธรรมชาติ พยัญชนะ ค) ห นำ ในคำ "หมู" ต่างจากอักษรนำในคำ "ขนม" อย่างไร

เฉลยใบงาน ธรรมชาติของภาษาและเสียงในภาษาไทย

gradedee.com

เฉลยตอนที่ 1

ข้อ	ตอบ	คำอธิบาย
1	ข	ภาษาต้องเป็นเสียงหรือสัญลักษณ์ที่มีความหมายและคนในสังคมเข้าใจตรงกัน เสียงทุกชนิดไม่ใช่ภาษา เช่น เสียงจามเองตามธรรมชาติ ตัวอักษรเป็นเพียงรูปแบบหนึ่งของภาษา และท่าทางเป็นแค่อวัจนภาษา จึงไม่ครอบคลุมความหมายทั้งหมด
2	ง	การพยักหน้าสื่อความหมายด้วยท่าทางโดยไม่ใช้ถ้อยคำ จึงเป็นอวัจนภาษา ส่วนการเขียนจดหมาย การพูดทางโทรศัพท์ และการอ่านข่าวออกเสียงล้วนใช้ถ้อยคำ จึงเป็นวัจนภาษา
3	ค	แต่ละสังคมตกลงใช้เสียงเรียกสิ่งเดียวกันต่างกัน แสดงว่าเสียงไม่ได้ผูกกับความหมายด้วยเหตุผลตายตัว แต่เป็นสัญลักษณ์ที่ตกลงร่วมกัน (อรรถนิยม) การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับยุคสมัยและการเรียงคำเป็นคนละเรื่องกับโจทย์
4	ก	การยกมือไหว้เป็นท่าทางจึงเป็นอวัจนภาษา ส่วนคำว่า "สวัสดีค่ะ" เป็นถ้อยคำจึงเป็นวัจนภาษา เมื่อทำพร้อมกันจึงใช้ทั้งสองแบบ มารยาทที่แสดงออกด้วยท่าทางหรือคำพูดก็ยังถือเป็นการสื่อสารด้วยภาษา
5	ก	การเล่านิทานพื้นบ้านทำให้ความเชื่อและค่านิยมถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น จึงเป็นหน้าที่สืบทอดวัฒนธรรม การบันทึกความรู้เน้นการเก็บข้อมูลไว้ในรูปแบบเขียน ส่วนข่าวสารประจำวันเป็นเรื่องของการแจ้งข้อมูล
6	ค	คำว่า "เทพ" ยังเป็นคำเดิมแต่มีความหมายใหม่เพิ่มขึ้น จึงเป็นการเปลี่ยนด้านความหมาย "ครับ" เป็น "คับ" เปลี่ยนที่เสียง ส่วน "แชร์" เป็นการเพิ่มคำใหม่ และการกำหนดภาษามาตรฐานเป็นเรื่องนโยบายไม่ใช่การเปลี่ยนความหมายของคำ
7	ง	ภาษาถิ่นมีเสียง คำ และการเรียงคำเป็นระบบของตนเอง ใช้สื่อสารในชุมชนได้เต็มที่ จึงไม่ใช่ภาษาผิดหรือต่ำกว่า ส่วนที่ว่าภาษามาตรฐานเหมาะทุกสถานการณ์ก็ไม่จริง เพราะในครอบครัวหรือชุมชน ภาษาถิ่นสื่อสารได้เหมาะกว่า
8	ข	การพิมพ์ข้อความ การกล่าวปราศรัย และการอ่านประกาศออกเสียง ใช้ถ้อยคำทั้งหมด ทั้งแบบเขียนและแบบพูด จึงเป็นวัจนภาษา ข้อที่เป็นการโบกมือ ยิ้ม สบตา การแต่งกาย การเว้นระยะ และสัญญาณหรือป้ายสัญลักษณ์ เป็นอวัจนภาษา ข้อที่หลายคนพลาดคือคิดว่าการพิมพ์ในแชตไม่ใช่วัจนภาษา เพราะไม่ได้พูด
9	ก	เสียงสระมี 32 เสียง คือ สระเดี่ยว 18 + สระประสม 6 + สระเกิน 8 ส่วนตัวเลข 21 เป็นจำนวนรูปสระ 18 เป็นเฉพาะสระเดี่ยว และ 44 เป็นจำนวนรูปพยัญชนะ
10	ค	เอะ กับ เอ เป็นเสียงเดียวกันที่ต่างกันที่ความยาว จึงเป็นคู่สั้น-ยาว ส่วนอิ กับ อี เป็นคนละเสียง อุ คู่กับ อู ไม่ใช่ อือ และเอาะ คู่กับ ออ เพราะเอาเป็นสระเกิน
11	ข	เอือ เกิดจากเสียงอื กับ อา มาประสมกัน จึงเป็นสระประสม ส่วนเออ ที่รูปคล้ายกันเป็นสระเดี่ยว ออและโอก็เป็นสระเดี่ยวเช่นกัน
12	ง	ไอ (และ ใอ) ออกเสียงเป็นอะ + ย ส่วนเอา คืออะ + ว อำ คืออะ + ม และ ฤ คือเสียงร ประกอบกับสระ
13	ง	เมื่อมีตัวสะกด สระเอะ เปลี่ยนรูปจาก เ-ะ เป็น เ-็ เช่น เป็น เห็น จึงเป็นเสียงเอะ เสียงสั้น ไม่ใช่เอ ส่วนแอะ มีรูปเมื่อมีตัวสะกดเป็น แ-็ และเออ มีรูปเมื่อมีตัวสะกดเป็น เ-ิ
14	ข	ไป ใจ ไม้ ล้วนออกเสียงอัย (อะ + ย) แม้รูปสระเป็น ไ และ ใ ต่างกัน ส่วนจาน ขาว เป็นอา แต่ตันเป็นอะ เมีย เมือง ม้วน เป็นเอีย เอือ อัว ตามลำดับ และเกาะ เกา กอ เป็นเอาะ เอา ออ ตามลำดับ
15	ค	คำที่มีตัวสะกดแต่ไม่มีรูปสระปรากฏ จะออกเสียงโอะ เสียงสั้น เช่น คน ต้น หก ผู้ที่ตอบโอ มักไม่ได้สังเกตว่าเป็นเสียงสั้น ส่วนอะ และออ เป็นคนละเสียงกับที่ออกจริง
16	ก	ไทย (ไอ) ทำ (อำ) เขา (เอา) เป็นสระเกินครบทุกคำ ส่วนเสีย เป็นสระประสม ลา เป็นสระเดี่ยว และเมือง เป็นสระประสม จึงไม่ใช่สระเกินทุกคำ
17	ข	รูป เ-ิ เป็นรูปของสระเออเสียงยาวเมื่อมีตัวสะกด (ไม่มีตัวสะกดเขียนว่า เ-อ เช่น เธอ) จึงเป็นเสียงเออ ไม่ใช่เสียงสั้น ผู้ที่ตอบเออะ มักเดาจากรูปที่ไม่มี ะ ส่วนเอะ เป็นอีกเสียงหนึ่ง และเอือ เป็นสระประสม

18	ง	พยัญชนะไทยมี 44 รูป แต่หลายรูปออกเสียงซ้ำกัน เช่น ข ค ฆ จึงเหลือเสียงพยัญชนะต้นเพียง 21 เสียง ส่วนจำนวน 32 เป็นจำนวนเสียงสระ ไม่ใช่พยัญชนะ
19	ข	ผ เป็นเสียงพ ส่วน ฝ เป็นเสียงฟ จึงออกเสียงต่างกัน คู่ที่เหลือออกเสียงเหมือนกัน คือ ท-ธ เป็นเสียงท, ข-ฆ เป็นเสียงข, ล-ฬ เป็นเสียงล
20	ก	กลอง มี กล ซึ่งออกเสียงควบกัน ก-ล จึงเป็นควบแท้ ส่วน จริง ทราย สร้าง ไม่ออกเสียง ร (อ่านว่า จิง ซาย ส้าง) จึงเป็นอักษรควบไม่แท้
21	ค	ขนม มี ข (อักษรสูง) นำ น (ต่ำเดี่ยว) และออกเสียงเป็น ขะ-หนม ส่วน หมา เป็นอักษรนำเหมือนกัน แต่ ห ไม่ออกเสียง จึงเป็นพยางค์เดียว ปลาและกราบเป็นอักษรควบแท้
22	ค	รส ราช รถ มีตัวสะกด ส ช ถ ออกเสียงท้ายเป็น ด ทั้งหมด จึงเป็นแม่กด ส่วนลาภเป็นแม่กบ เมฆเป็นแม่กก และสารเป็นแม่กน จึงไม่ถูก
23	ก	ทรัพย์ มี พ เป็นตัวสะกด ออกเสียงท้ายเป็น บ ส่วน ย์ มีทัณฑฆาตจึงไม่ออกเสียง คนจึงมักเข้าใจผิดว่าเป็นแม่เกย ทั้งที่ต้องตัด ย์ ออกก่อน
24	ข	จริง ทราย สร้าง ไม่ออกเสียง ร จึงเป็นควบไม่แท้ทั้งหมด กลุ่มที่มี กราบ ปลา ครู และพริก ขลุ่ย ตรง เป็นอักษรควบแท้ ส่วน ขนม สนาม ตลาด เป็นอักษรนำ
25	ง	ปลา มี ปล ออกเสียงควบกันจึงเป็นควบแท้ ศรี อ่านว่า สี ไม่ออกเสียง ร จึงเป็นควบไม่แท้ และ สนุก อ่านว่า สะ-หนุก เป็นอักษรนำ (ส สูง นำ น ต่ำเดี่ยว) ข้ออื่นสลับลำดับประเภทผิด
26	ค	เสียงวรรณยุกต์มี 5 เสียง คือ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา แต่รูปวรรณยุกต์มี 4 รูป คือ ไม้เอก ไม้โท ไม้ตรี ไม้จัตวา เพราะเสียงสามัญไม่มีรูปของตัวเอง
27	ก	อักษรกลางมี ก จ ฎ ฏ ด ต บ ป อ ชุดที่ถูกคือ ก จ ด บ ป อ ส่วนชุดที่มี ผ หรือ ห ปนอยู่เป็นอักษรสูง และชุดที่มี ท ปนอยู่เป็นอักษรต่ำ
28	ง	ค เป็นอักษรต่ำ เมื่อมีไม้โทจะออกเสียงตรี ไม่ใช่เสียงโทตามรูป จึงต้องดูหมู่อักษรประกอบกับรูปวรรณยุกต์เสมอ
29	ข	ลูก และ ปาก สะกดแม่ กก ส่วน จะ เป็นสระสั้นในแม่ ก กา จึงเป็นคำตายทั้งสามคำ ชุดอื่นมีคำเป็นปนอยู่ เช่น ปลา และไป ตา และ ตัว (สระประสมไม่มีตัวสะกด เป็นสระเสียงยาว)
30	ข	ปาก ป เป็นอักษรกลาง เป็นคำตาย ไม่มีรูปวรรณยุกต์ จึงเป็นเสียงเอก ส่วน นก เป็นเสียงตรี ค่า (อักษรต่ำ ไม้เอก) เป็นเสียงโท และ ขา (อักษรสูง ไม่มีรูป คำเป็น) เป็นเสียงจัตวา
31	ง	ครูเป็นอักษรควบ คร เป็นพยัญชนะต้นของพยางค์เดียวกัน ไม่ใช่ตัวสะกด พยางค์ไม่มีตัวสะกด และแม้ไม่มีรูปวรรณยุกต์ก็ยังมีเสียงสามัญ เพราะ ค เป็นอักษรต่ำ คำเป็น
32	ก	ปัญหาอ่านว่า ปัน-หา มี 2 พยางค์ ส่วน ผลไม้ (ผน-ละ-ไม้) ธรรมชาติ (ทำ-มะ-ชาด) และ พยาบาล (พะ-ยา-บาน) มี 3 พยางค์ทั้งหมด
33	ค	ลูก ล เป็นอักษรต่ำ สะกดแม่ กก จึงเป็นคำตาย ไม่มีรูปวรรณยุกต์และเป็นสระยาว จึงออกเสียงโท ส่วน ค่า เป็นเสียงโทแต่เป็นคำเป็น นก เป็นคำตายแต่เสียงตรี และ ปาก เป็นคำตายแต่เสียงเอก

เฉลยตอนที่ 2

ข้อ	คำตอบ
1	ก) (1) อวัจนภาษา (ท่าทาง) (2) อวัจนภาษา (สัญลักษณ์ ไม่ได้ใช้ถ้อยคำเป็นหลัก) (3) วัจนภาษา (ใช้ถ้อยคำเขียน) (4) อวัจนภาษา (ท่าทาง) (5) วัจนภาษา (ใช้ถ้อยคำพูด) ข) ไม่ใช่ภาษาผิด ภาษาถิ่นเป็นภาษาที่มีระบบเสียง คำ และไวยากรณ์สมบูรณ์ในตัวเอง คนในท้องถิ่นใช้สื่อสารกันเข้าใจ ส่วนภาษามาตรฐานเป็นเพียงภาษากลางที่ใช้ติดต่อกันทั่วประเทศ
2	ก) สระเดี่ยว 18 เสียง จับคู่ได้ 9 คู่ (18 ÷ 2 = 9) สระประสม 6 เสียง (เอีย เอือ อัว อย่างละสั้นและยาว) สระเกิน 8 เสียง รวม 18 + 6 + 8 = 32 เสียง ข) เพราะรูปสระรูปเดียวอาจแทนได้หลายเสียง และบางเสียงต้องใช้รูปสระหลายรูปประกอบกัน จำนวนรูปกับจำนวนเสียงจึงไม่เท่ากัน ค) เป็น = เอะ (รูปเปลี่ยนเมื่อมีตัวสะกด) กัน = อะ คน = โอะ (ไม่มีรูปสระปรากฏ)
3	ก) 21 เสียง เพราะหลายรูปออกเสียงเหมือนกัน เช่น ผ พ ภ เป็นเสียงเดียวกัน ส่วน ผ กับ ฝ ต่างกัน เป็นคนละเสียง ข) ควบแท้ (ออกเสียงควบกันทั้งสองตัว) คือ กลอง ครู ส่วนควบไม่แท้ (ไม่ออกเสียง ร) คือ จริง (จิง) สร้าง (ส้าง) ศรี (สี) ทราย (ซาย)

4	ก) 8 เสียง ตรงกับ 8 มาตรา คือ กก กด กบ กง กน กม เกย เกอว ข) ลาภ (ภ ออกเสียงท้ายเป็น บ) = แม่กบ · รัฐ (ฐ ออกเสียงท้ายเป็น ด) = แม่กด · เจริญ (ญ ออกเสียงท้ายเป็น น) = แม่กน · จันทร์ (ท ร มีทัณฑฆาตไม่ออกเสียง ตัดออกเหลือ จัน) = แม่กน · ทรัพย์ (ย มีทัณฑฆาต ตัดออกเหลือ ทรัพ พ ออกเสียงท้ายเป็น บ) = แม่กบ
5	ก) เสียง 5 เสียง (สามัญ เอก โท ตรี จัตวา) รูป 4 รูป อักษรสูง 11 ตัว กลาง 9 ตัว ต่ำ 24 ตัว (รวม 44 ตัว) ข) ข้าว: อักษรสูง คำเป็น ไม้โท → เสียงโท · ค่า: อักษรต่ำ คำเป็น ไม้เอก → เสียงโท (อักษรต่ำไม้เอกเป็นเสียงโท) · นก: อักษรต่ำ คำตาย สระสั้น ไม่มีรูปวรรณยุกต์ → เสียงตรี · นาก: อักษรต่ำ คำตาย สระยาว ไม่มีรูป → เสียงโท · สุก: อักษรสูง คำตาย ไม่มีรูป → เสียงเอก
6	ก) พยัญชนะต้น กล (ควบแท้) สระ ออ ตัวสะกด ง (แม่กง) วรรณยุกต์ สามัญ (ก เป็นอักษรกลาง ไม่มีรูปวรรณยุกต์ คำเป็น) ข) ขนม อ่าน ขะ-หนม = 2 พยางค์ · หมู = 1 พยางค์ · ธรรมชาติ อ่าน ทำ-มะ-ชาด = 3 พยางค์ · พยัญชนะ อ่าน พะ-ยัน-ชะ-นะ = 4 พยางค์ (นับตามเสียงอ่านจริง ไม่ใช่นับตามจำนวนตัวอักษร) ค) ห นำ ไม่ออกเสียงตัวหน้า จึงอ่านเป็นพยางค์เดียว (หมู) ส่วนอักษรนำของ ขนม เป็นอักษรสูงนำอักษรต่ำเดี่ยว ออกเสียงตัวหน้าเป็นเสียงสระอะ จึงอ่านสองพยางค์ (ขะ-หนม)

ดูวิดีโอ อ่านสรุป และทำแบบฝึกออนไลน์พร้อมเฉลยได้ฟรีที่ **https://www.gradedee.com/thai/m4/sounds/** · ใบงานนี้พิมพ์แจกนักเรียนได้ฟรี